

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Lišči izhajajo vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske dežele:**
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge dežele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerate)** se plačuje od četverstopenjske pete vrste po 12 h, za večkratne natis primeren popust.
Posamezna številka stane 10 h.

Št. 193.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 26. avgusta 1910.

Cekovni račun 48.917.

Leto II.

Cenjeni slovenski volici celjske okoliške občine!

Pri ravnomar minuli volitvi za občinski odbor ste stopili volilci tako možato na volišče, da se nismo niti nadejali tako lepega uspeha. V 3. razredu še nikdar ni prišlo toliko slovenskih mož na volišče kakor sedaj. V 2. in 1. razredu ste prišli skoraj vsi in ste glasovali za našo pošteno in pravično slovensko stvar. Pokazali ste, da nasprotnikom vse nič ni pomagalo, ne laži, ne grožnje, niti obljube, da ste značajni možje, ki svojega prepričanja Celjanom na ljubo nočejo prodati za nobeno ceno; stali ste kakor skala, ob katero butajo bresuspešno nemški in nemčurški valovi! Vi ste pokazali, da hoče ostati celjska okolica slovenska in da ne potrebujete varhov in svetovalcev od njihove strani. Stranka dr. Ambroschitzja in njegovih tovarišev naj vlada v Celju, dokler bode še mogla; okolico naj pa pustijo enkrat za vselej pri miru. Hvala vsem, ki ste se na kakoršen si bodi način potrudili, da je bila zmaga sijajna!

Celje, dne 24. velikega srpana 1910.

Slovenski volilni odbor.

Drž. poslanec dr. Kramář o češki politiki.

Te dni smo kratko omenili v brzojavkah članek dr. Kramára v »Nar. List.« za enotno postopanje vseh čeških strank in poslancev na Dunaju. V naslednjem navedemo nekatera značilnejša mesta iz tega članka: »Na Dunaju je položaj češke politike jako žalosten. Dočim so se nas tamkaj poprej bali, so se sedaj navadili delati politiko brez nas in proti nam. In vse to samo zaradi grdega osebnega in navičnega češkega radikalizma, zaradi nestrpnosti, katero kaže naša javnost in zaradi grdega češkega strankarskega prepira. Mislim, da je popolnoma nepotrebno govoriti o novih škandalih. Ne zdi se mi tudi koristno spreminjati tega programa zaradi skupnega postopanja z ostalimi avstrijskimi Slovani. Za skupen naš cilj zadostuje popolnoma medsebojna podpora in skupno delovanje na to, da Avstrija ne bode nemška temveč pravična proti vsem svojim narodom. Mi avstrijski Slovani hočemo imeti isto politično moč kakor Nemci. To je naš cilj in program. Naloga avstrijskih Slovanov bode torej podpirati in vzdrževati nov sistem, ko se nam bo posrečilo sedanjega vreči. To je pa velika, težka in resna naloga, katera nam Čehom ne bode dala dovolj časa in prilike misliti na velike državnopravne probleme. In to tem manj, ker je vzel spremenjeni položaj na Ogerskem in pa stališče, katerega je zavzel bosanski deželni zbor, trijalizmu vsako podlago, neglede tega, da ima krščansko-socialna stranka sedaj popolnoma druge skrb. V enem pa se ne smemo varati. Stališče sedanje vlade je tem močnejše, čim bolj negotovo je, ali bo položaj prihodnje vlade boljši ali ne, ali bo imela zanesljivo večino in ali bo bolj gotovo vse

dobila, kar država rabi. Vlade se ne spreminjajo samo zaradi tega, da se zadovolji opozicijo. Posebno ne, če se gre v tem oziru za Čeha, katere sovražijo tako zelo merodajni krogi že od časov bosanske aneksije sem. Merodajnim krogom so končno državne neobčnosti važnejše ko vse simpatije. Zategadelj je tudi za uspeh boja proti Bienensthovemu sistemu odločilno vprašanje, ali bi mogla bodoča vlada računati na podporo čeških ali slovanskih strank, ko se bode šlo za finančne potrebščine države. Mladočeška stranka je pripravljena za skupno lojalno postopanje, bodisi za opozicijo, bodisi za podporo bodoče boljše vlade. Toda samo pod pogojem skupne odgovornosti. Mi nočemo in tudi ne bomo več nosili odgovornosti za druge, mi smo že s tem mnogo in preveč žrtvovali.« Navedli smo te odlomke iz Kramárovega članka osobito zaradi tega, ker odgovarjajo v mnogoterem oziru tudi stališču slov. naprednjakov. Naj bi o njih naši politiki nekoliko premišljevali!

Z Južne železnice.

»Časopis českého uřednictva železničního« piše: Če izvzamemo nekatere proteste proti več ali manj kričečim slučajem germanizatoričnih ekcesov na tej železnici, je pustila javnost njeno upravo na miru. Tudi njeni uslužbenci so se precej pomirili, odkar so bili dosegli zadnjo regulacijo svojih plač. Zdaj pa je kar nenadoma počilo, in je zasmrdelo. Politični časopisi so spravili na dan ostudno korupcijo, strahovite umazanosti nekaterih višjih funkcionarjev Južne železnice. Časopisi trdijo, da so ti uradniki, v katerih rokah je takorekoč usoda posameznih in vseh nižjih uradnikov (posebno na progi) dobivali od krojaške firme Beck prav masne »tantijeme«, če so pridno priganjali uradništvo k tej firmi. Pravijo, da so se »poštenjaki« kar kosali, kdo bo več storil za to židovsko in oderuško tvrdko.

Beck je prišel na Dunaj kot siromak — danes je bogataš, premožen mož. Vse svoje imetje je izžl iz uradništva, kateremu je delal uniformo in civilno obleko. Lahko si tedaj mislimo, s kakimi ogromnimi dobički je znal delati. In še umazan, kakor pravimo, ni bil nasproti svojim priganjačem. Toda mi nočemo še enkrat razobešati tega umazanega perila, saj ste to doživeli in čutili dolga leta sami, in vas žid pritiska še zdaj — pregrdo bi bilo, če bi hoteli vso nečedno storijo natanko analizirati. Mi se hočemo za danes baviti le s sistemom in z njegovo moralno stranjo.

Nekoč smo brali v neki modroslovni knjigi švicarskega filozofa F. W. Foersterja krasen odstavek ravno o višjih uradnikih. Ta učenjak pravi, da so uradniki posebno pa višji uradniki, velik blagor za podložnike in za prebivalstvo, če so se naučili in so spoznali etiko svojega poklica. Le tisti uradnik, ki ima trden značaj in krepko voljo, bo z lahkoto prenašal skrb in težave svojega poklica; samo uradnik, ki zna pravično in resno združevati strogost zakona z milobo človeškega srca, je pravi uradnik; in edino

le oni funkcionar, ki je dovolj značajan in izobražen, da se upa imeti načela in jih zastopati, bo imel tudi pogum, iskati v zakonu in prepisih one skrite točke, ki so lahko v korist onim, proti katerim je celota navadno zelo zverženega in birokratskega zakonskega besedila naperjena in jih bo uporabljal kot logično misleč človek, ne da bi nasprotoval bistvu zakona, ne da bi omejeval avtoriteto oblasti, katero zastopa in ne da bi prišel v navskrižje s svojo vestjo. Pa kaj bi se bavili še dalje s filozofom, ko imamo opraviti s takimi višjimi uradniki, katerim on odreka sposobnost in — značajnost.

Če vse pomislimo, se nam vzbujajo čudne in uporne misli. Pošten človek se mora zgražati nad grobijo, in smilijo se mu neštevilne žrtve, ki so jih morali pretrpeti naši tovariši. In vendar: kdo bo prvi pobral kamen, da bi ga vrgel v one, s katerimi se javnost s tako naslodo bavi? Prav gotovo ne mislimo zagovarjati malopridnikov in nepoštenjakov, še ne mislimo ne na to, da bi skušali koga prati. Saj nimamo za to nobenega povoda. A oseb, ki so si umazale roke in srce se kljub vsemu ne izplača toliko dotikati, kolikor je treba ožigosati sistem, ki omogoča krivico in pospešuje — korupcijo.

Višji uradniki pri generalnem ravnanstvu Južne železnice so mogli in morejo še terorizirati splošno uradništvo pri tej upravi samo vsled tega, ker je usoda posameznikov največkrat odvisna od dobre ali slabe volje imenovanih mogočnikov. Samo majhna zamera, pa dobiš tako kvalifikacijo, da ti za vselej uniči karijero. Kvalifikacijski sistem, koruptna protekcija raznih stricov in tet, denuncijantstvo in neznačajnost — to so najhujši nasprotniki uradništva, to je bič, s katerim nas tepejo. —

In ravno ta bič nam je žvižgal nad glavami, ko so visoki gospodje med nami agitirali za bogatega žida Becka. Da bi se upal kdo resno upreti, na to še misliti ni bilo, ker je vsak vedel, da ima visoki agitator človeka in njegovo eksistenco popolnoma v rokah. Premišljevali smo o značajih, čudili smo se in smo — molčali.

No, zdaj je vendar zasmrdelo. Javni listi so odkrili to umazanost. Prav je to, njihova naloga je to. Vendar nam pa način, kako so to stvar opravili, ni ugajal. Kdor je to čital, je bil nezadovoljen. S samo suhoparno ovadbo ni pomagano mnogo, treba bi bilo napeti druge strune. Pa le počakajmo še malo. Morda je ta afera samo mal preludij — še hujšega piskanja, ki bo spravilo pokonci tudi tiste kroge, katerim bo to prav neprijetno. Z Dunaja smo dobili gorostane vesti, ki govorijo prav grdo — kvalifikacijo višjih in prav visokih činiteljev naše uprave. Morda bomo prav kmalu slišali o novih odkritjih najgrše korupcije. In potem bo obračun!!

Narodnjaki, darujte po malih prispevkih za „Sokolski dom“ v Šoštanju!

LISTEK.

Institutka.

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

In nehoti se je nagnila h Kamilu, objela ga tesno z obema rokama krog vratu, kot bi mu hotela reči: »Ostani, ne hodi od mene...« In pogledala mu je slednjič odločno in neustrašeno v obraz ter tiho in proseče dejala:

»Govori, Kamilo!...«

»Koj spočetka moram povdarjati, Helena, da prihajam s prošnjo do tebe...«

Kakor da se ji je odvalil težek kamen od srca, tako ji je bilo, ko je izgovoril Kamilo te besede.

Globoko si je oddahnila in z napol odprtimi očmi — kakor zamaknjena v nekaj nadzemskega, je dejala mehko in ljubeznivo:

»Govori, Kamilo; vsaka tvoja prošnja mi je ukaz!«

Kamilo je trenutek pomolčal, nato pa je pričel govoriti:

»Večkrat sem ti že pripovedoval, draga Helena, o svojem mlajšem bratu Oskarju, ki študira na Dunaju... Slaboten je in od svojega rojstva sem bolehen. V bolečinah ga je rodila naša mati in dan po porodu nas je zapustila za večno. Šla je v boljše življenje, saj tukaj ni imela družega kot boleš in solzno eksistenco. Pustila nam je drobno, suho, in ne-

bogleno bitje, napol živo, napol mrtvo. Še danes se večkrat spominjam trenutka, ko se je poslavljala od nas... Rajsko srečen nasmeh krog osinelih ust... blede izsušeni obraz je izgledal kakor bi bil iz voska: tako nas je zrla, stoječe krog njene postelje... Poleg nje pa je ležalo ono drobno bitje, ki je živelo, dočim je umirala ona, ki mu je dala življenje... Stegnila je svoje suhe, koščene roke po tem čudnem otroku, napela poslednje moči svojega izmučenega telesa, dvignila otroka k svojim izsušenim prsim ter ga poljubljala in poljubljala... Slednjič so ji moči opešale in da ga nisem prestregel jaz, bi ji padlo dete iz rok na trda tla. Morda bi bilo boljši, ko bi se bilo zgodilo tako... S solzami v še vedno krasnih očeh se je nato ozrla name, vele in osinele ustnice pa so pričele nato govoriti: »Skrbi zanj, Kamilo, glej, da mu ublažiš trpljenje...«

»Zdrnil sem se. Bilo mi je, kot da mi je sedlo težko, odgovornosti polno breme na rame, in pogledal sem očeta, ki je stal molče pri materinem zglavju. Niti trenil ni, ko je slišal zadnje besede umirajoče... nepremično kakor skala je stal tam in mrzlo in ledeno je zrl v blede obraz svoje žene, boreče se z belo ženo... Dete v mojem naročju je zaplakalo, tenak in bolesten je bil ta jok. Mati je zaslišala glaske svoje krvi, napela je poslednje moči, da bi se ozrla po svojem otroku, a bila je že preslaba. Potne srage so ji stopile na mrzlo, voščeno čelo, obraz se ji je bolešno skremžil, krčevito je stisnila pesti, zatrepetala je po vsem telesu in umrla...«

»Tega prizora se spominjam tako mnogokrat,

in kadar se ga spomnim, vedno se mi zdi, da čutim še danes na rokah ono drobno telesce napol živega brata... In kakor iz daljave se mi zdi, da slišim prošnjo umirajoče matere: »Srbi zanj, Kamilo...« in še danes me žge oni žalostni pogled njenega solznega očesa... »Olej, da mu ublažiš trpljenje...« je dejala, in skušal sem jo ubogati. Delal sem za svojega brata, kar in kolikor je bilo v mojih močeh. Živel in še živi, a je vedno bolehen. Sedaj so mu svetovali zdravniki, da naj pusti za nekaj časa zadušilo življenje velikega mesta ter se čez poletje naseli kje na deželi, med zelenjem in gozdovi... In sedaj, ljuba moja Helena, sem prišel do pravega vzroka svojega nenadnega obiska pri tebi... Prišel sem te prositi, draga moja, če bi bilo mogoče, da pride Oskar za nekaj časa semkaj na tvoj grad... Ni ga boljšega zrak, ni je bolj zdrave lege kot jo ima ta grad... Tukaj gotovo ozdravi...«

Utihi se je ter pogledal Heleno, hotoč opaziti, kakšen upliv so napravile na njo njegove besede...

Helena ga je ves čas pozorno in z zanimanjem poslušala in ko je izgovoril poslednje besede, je dejala z mehkim glasom:

»Saj vendar veš, Kamilo, da storim za te vse, kar je v moji moči... Posebno pa če se gre za tvojega brata, ki ga očividno tako iskreno ljubiš...«

»Izročeni mi je v varstvo od moje matere... in v njem ljubim njo...«

»Nikdar te še nisem slišala govoriti tako resno in svečano, Kamilo...« je rekla Helena in mu globoko zrla v oči... »Kako, da mi še nisi nikoli nič-

Politična kronika.

K DREFLAKOVEMU IMENOVANJU.

Izvrševalni odbor Narodne stranke za Štajersko je sklenil sinoči sledečo resolucijo: »Kakor slišimo iz verodostojnih virov, se je vlada že odločila za to, da imenuje dosed. okr. šol. nadzornika za ptujski in ljutomerski okraj Janeza Dreflaka za šolsk. nadzornika slov. šol. v mariborskem političnem okraju. Dasi ravno je to mesto že stara slovenska posest, dasi nadzoruje nemške ljudske šole v tem političnem okraju posebej imenovani nemški šolski nadzornik, dasi govore proti temu imenovanju pedagogični in službeni oziri, se je vlada vendar udala željam Nemcev in nemškutarjev v okraju in se odločila za Dreflaka, zadajoč s tem slovenskemu šolstvu v okraju mladane smrten udarec in oškodujoč občutljivo pravice in koristi slovenskega učnega osebja. Vlado so vodili pri tem imenovanju edinole politični in strankarski oziri, vsled česar izreka Narodna stranka proti njemu najodločnejši protest in željo, da bi se temu protestu pridružili vsi odločujoči politični činitelji v prizadetem okraju. Nemci in vlada ne smejo doživeti žalostnega prizora, da bi Slovenci in njihovi vodje v mariborskem okraju takih skelečih političnih zaušnic ne le ne znali preprečiti, temveč da bi jih tudi mirno vtaknili v žep.«

ČEHI O MINISTERIJALNI ODREDBI GLEDE LJUDSKEGA ŠTETJA.

»Union« piše v svoji četrtkovi številki: »Upi vseh tistih, kateri so pričakovali od bodočega ljudskega štetja zanesljivega, korektnega rezultata, so splavali po vodi. Kajti ljudsko štetje po občevalnem jeziku ne more prinesiti tacega rezultata, ker se pri istem direktno spekulira na odpad posameznikov od njihovega naroda. Upošteva se tukaj moment, ki ne tvori narodov temveč jih razdira. Celo nemški statistik Rauchberg je konstatiral, da ljudsko štetje po občevalnem jeziku podpira stiskanje manjšin in ne dopušča nobenih pravih sklepov o narodnost. razmerju kakor tudi ne o faktičnih jezikovnih razmerah. Nemško časopisje je seveda ministerijalno odredbo z velikim veseljem pozdravilo ...

ČEŠKI AGRARCI ZA OBSTRUKCIJO.

V glavnem organu češke agrarne stranke, »Venkovu« je priobčil posl. F. Stanjek članek »O nekaterih časovnih vprašanjih«, v katerem govori najprej o razmerju med Nemci in Čehi in odgovarja poteni na Kramárev članek v »Nar. List.«, katerega smo priobčili tudi mi v odlomkih na uvodnem mestu. Stanjek je odločno za nadaljevanje obstrukcije v parlamentu in oviranje vseh državnih potreb tako dolgo, da bode parlament razpuščen. Še le nove volitve bodo po Stanjkovem mnenju razjasnile razmere doma in na Dunaju in še le takrat se bodo mogli Čehi udeležiti vlade.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Obstrukcija v dalmatinskem deželnem zboru. Dunajska »Hrvatska korespondenca« javlja, da je dobila iz vrst dalmatinskih pravašev vest, da je njihova stranka proti temu, da se dalmatinski deželni zbor skliče meseca septembra. V slučaju, da bi se deželni zbor vendarle sklical v tem času, bodo pravaški poslanci obstruirali — dasi sami pravzaprav ne vedo pravega vzroka za svojo obstrukcijo. To je prvo odločno poročilo, da ne bode šlo gladko z jesenskimi zasedanji deželnih zborov.

Bolgarski car in nadškof dr. Stadler. »Sl. Nar.« poroča iz Sarajeva to le malo pikantno zgodbo: Nadškof dr. Stadler je povabil bolgarskega kralja Ferdinanda, naj si ogleda nadškofijsko katedralo, kjer ga bo on pozdravil in kjer bo on celebriral mašo. To povabilo je car odklonil, češ, da ne utegne, pač pa je nato prisostvoval maši pri frančiškanih, katerih očividni sovražnik je nadškof dr. Stadler.

Akad. društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju.

Eno najmlajših slovenskih akad. društev, ki goje strokovno naobrazbo, se je od svoje ustanovitve dne 20. prosinca lanskega leta do sedaj lepo razvilo. Skoro vsi slovenski slušatelji živinozdravniške visoke šole so njegovi člani. Svojo važno nalogo, da tvori vez svojih članov, je izpolnjevalo v polni meri. Spopolnjevalo je zadovoljivo strokovno naobrazbo svojih članov, dasi mu je jemal boj za visoko šolo vse moči in čas. Tudi pomanjkanje prostorov je oviralo to društvo v njegovem delovanju. Radi slabih gmotnih razmer si ne more najeti stanovanja, ker se ga premalo spominja domovina in slovenski živinozdravniki.

Društvo je napravilo dva izleta; enega s Čehi v dunaj. mlekarstvo, drugega v elektrarno. Člani so se pa udeleževali tudi ekskurzij drugih slovanskih društev in enakih prireditiv.

Društvo varuje tudi interese živinozdravnikov, koliko je v njegovi moči; dvignilo je svoj protest proti kranjskemu deželnemu odboru, ker ne nastavlja živinozdravnikov za živinorejske nadzornike. Naši živinorejci preti tako nevarnost in društvo je dvignilo svoj »veto«.

Društvo je marljivo gojilo predavanja. Lani je predaval tov. Fr. Ks. Zavrník o Darwinu. Letos pa tov. Škof o perotninarstvu, tov. Peršuh o razvoju človeštva in primerjalni anatomiji, tov. Šlajpah o vprašanju, zakaj so ljudje desničarji. Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata. Člani se udeležujejo tudi predavanj drugih slovanskih društev. Letos je dobilo društvo na željo večino članov trak: slov. trobojnica na zelenem polju z napisom: Akad. društvo slov. vet.

Za bližnjo bodočnost si je postavilo društvo važno nalogo, da bo nabiralo slovenske termine živinozdravniške stroke. Delo se bo pričelo sistematično prihodnje šolsko leto.

To je v kratkih, skromnih potezih delovanje akad. društva slovenskih veterinarjev. Društvo je še mlado, še le v povoj, ni še naredilo mnogo, ker ni imelo še časa, a to, kar je naredilo, priča o njegovi življenski sili in moči. Zato nas pa ne zapustite abiturijenti, ki se ne strašite dela in zaprek; stopajte pridno v naše vrste in jih jačite; kajti »domovina nas kliče«, potreba živinozdravnikov je na Slovenskem očitna. Tudi gmotnih razmer se ne strašite preveč; društvo ima svoje zastopnike v podpornem društvu na naši visoki šoli in v podpornem društvu za slov. visokošolce.

Natančnejše informacije dajeta v počitnicah: Ig. Šlajpah, kand. med. vet. Ljubljana, Bleiweissova ulica 1 in Fr. Ks. Zavrník, stud. med. vet., Sv. Barbara pri Mariboru, Štajersko.

Štajerske novice.

Na naslov slavnega c. kr. državnega pravdnštva v Celju. V tukajšnji papirni trgovini Fr. Rascha se nahaja v oknu serija znamk nemškega Schulvereina, ki predstavljajo razne »ogrožene« kraje slovenskega Štajerja in češke Moravske. Nahaja se pa med temi tudi znamka z napisom sledeče vsebine: »Zur Erinnerung an den windischen Ueberfall am 22. September 1908« ter predstavlja šolo v Sevnici, katero so takrat baje Slovenci porušili in uničili v prah in pepel. Seveda je to bilo popolnoma izmišljeno, Nemci pa so koj nato izdali to znamko, ki glasno dokazuje, kako spoštuje naša vlada enakopravnost, ki je lansko leto siloma odstranila znamko slovenske šolske družbe s skoraj brezpomembnimi številkami »20. IX. 1908.«, ki ne razburja nikogar, nobenega pametnega človeka na svetu, le avstrijsko vlado je ta znamka tako piknila, da je smatrala za potrebno, jo siloma spraviti iz sveta. Seveda bi še končno nič ne rekli, ko bi vlada postopala nepristransko, ter imenovane znamke nemškega šulferajna, dosti hujše

vsebine, tudi zaplenila. A to se ni zgodilo, ter se te znamke še danes rabijo med Nemci pod zaščito »nepristranske« avstrijske vlade ter vzbujajo očitno sovraštvo do slovenskega ljudstva, kar je gotovo kaznjivo. Upamo, da se slavno c. kr. državno pravdnštvo tudi pobriga za te znamke in jih spravi iz prometa. Enaka pravica za vse. Opozorjamo poslance na to sramotenje slovenskega ljudstva s strani »avstrijskega« nemštva, ter jih pozivamo, da se pri prihodnjem zasedanju za to stvar resno zavzamejo. — Celjsko državno pravdnštvo bo itak v tej zadevi težko kaj storilo! Mi že poznamo svoje ljudi!

Važen odlok štaj. dež. šolsk. sveta. Cela naša javnost je bila razburjena, ko se je zvedelo, da je štajerski dež. šolski svet izdal proti Slovincem naperjen odlok, da se smejo na naših šolah nastavljeni samo taki učitelji, oziroma učiteljice, ki so končali študije na kakem štajerskem učiteljskem, ne pa oni štajerski rojaki, ki so študirali v Ljubljani ali Gorici. Proti temu odluku se je uprla vsa napredna slovenska javnost (opozorjamo na tozadevno ostro interpelacijo dež. posl. dr. Kukovca v štajerskem dež. zboru!) kakor tudi učiteljstvo in pred kratkim je izšel novi odlok dež. šolskega sveta, ki določa, da se štajerskih domačinov, kateri so dovršili študije v Ljubljani ali Gorici, pri nastavljanju ne sme zapostavljati. S tem se je dalo zadoščenje našim pravičnim zahtevam in ob enem dolg nos tistim okrajnim šolskim nadzornikom in okr. šolskim svetom, ki so lansko leto sklicuje se na omenjeni odlok začeli na naših šolah nastavljeni nemške, za slovensčino neusposobljene učne moči. Upamo, da bo zdaj drugače.

O občinskih volitvah o Pobrežu nam pišejo iz Ptujca: Pri teh volitvah so igrale glavno vlogo osebnosti ne pa načelna prepričanja. V Št. Vidu se je na predvečer volitev ustanovila neka »srednja stranka«, ki je bila proti sedanjemu županu in tudi proti novemu kandidatu za župansko mesto Šoštaricu (Schoschteritschu). In ta stranka je tudi zmagała v vseh 3 razredih. Daljše poročilo sledi!

Izlet. Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju priredi v nedeljo, dne 28. t. m. izlet: Celje - Laški trg — Jurklošter - Zidani most. Odhod iz Celja ob pol 8. uri zjutraj. Vrnemo se zvečer. Prijatelji kluba vabljeni!

»Piparski klub« na Bregu ima danes, v petek, sestanek v klubovi gostilni radi veselice, ki jo priredi prihodnje nedeljo.

Iz Brega pri Celju. 28. t. m. priredi »Piparski klub« na Bregu veliko veselico v prid ustanavljajoči se podružnici sv. Cirila in Metoda na vrtu gostilne Radej. Na sporedu je srečolov, šaljiva pošta, godba in ples. Sodeluje celjska narodna godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vin. Slovenci udeležite se!

Na Bregu pri Celju, v naši zavedni slovenski soseski se bo vršila v nedeljo velika veselica. Brežani so vedno pokazali svoje narodno prepričanje, dajali so drugim vzgled — v nedeljo pa pridejo drugi okoličani in celjski Slovenci polnoštevilno jih počastit s svojim prihodom na njihovo veselico, ki jo priredi v korist naši Ciril - Metodovi podružnici. V nedeljo vsak Slovenec na Breg!

Okradeni poštni pot. Pred nekaterimi dnevi je došel v Kurezevo gostilno v Podvincih pri Ptujcu poštni pot Ignac Arnuš. Obesil je svojo torbo na klin za obleko in se pri mizi krepčal. Ko je pa mislil oditi, je opazil, da mu je nekdo ukradel iz torbe 212 K, katere mu je predal ptujski poštni urad. O tatu ni duha ne sluha.

sar povedal o svoji materi in o bolezni svojega brata? Pripovedoval si mi o njem le to, da študira na Dunaju ... to pa je bilo vse, kar sem v teku najinega znanstva zvedela o njem ...

»Vidiš, Helena«, je povzel Kamilo, »nerad si vzbujam spomine, ki me itak često obiskujejo ... In kadar sem v tvoji bližini, tedaj pozabim na vse in vidim samo tebe, edinole tebe, draga moja! ...«

In privil je njeno prelesto telo z vso strastjo brezmejne ljubezni tesno k sebi in obsopal jo je z vročimi poljubi, kakor blazen ... Kakor otroka je z pestoval na kolenih ... in njeno gorko telo, ki je trepetalo pod tanko poletno obleko, ga je žgalo kakor živa žerjavica ...

Helena se mu je radevolje prepustila ... njen krasni obraz je žarel same ljubezni ... samega koprnenja po uživanju ... strasten, nenavaden smehljaj je igral na njenih vročih ustnicah ... prsi so se ji burno dvigale ... objela je Kamila z obema rokama okrog vratu ... njeno prelesto, bujno telo je trepetalo pod tanko poletno obleko ... njene ustne pa so drgetale in šepetale kakor v sanjah:

»Kamilo ... ah ... Kamilo ... kako sem srečna poleg tebe ...«

On pa je bil popolnoma izven sebe ...

Vedel ni, kaj dela ... slednjič je zdrsnil na mehka tla ... pokleknil pred Heleno, ki je sedela kakor zamaknjena na klopi ... in objel njene mehke, polne noge ... Zrl je gori k nji, kakor zre pobožna vaška ženica v kip Madone tam na stranskem oltarju sel-ske cerkvice ... zrl proseče in ognjeno v njene na-

pol odprte oči ... Tako krasna je bila danes Helena kakor še nikoli ... In polastila se ga je brezmejna, dvoja strast po tem božanstvenem, nadzemsko-krasnem telesu ... privil jo je k sebi in jo položil na mehko, z zelenim mahom poraščeno zemljo ... sklonil se je nad njo in pil ljubezen, razkošno in divjo ljubezen iz keliha njenega telesa ...

Vse naokrog je bilo mirno in tiho ... le zdaj pa zdaj je zavel lahen vetrič preko vršičkov ponosnih, starodavnih smrek, sicer se ni ganilo nič ...

V naročju narave pa sta ležala dva človeka, uživajoča najvišjo blaženost, največjo srečo, ki jo more nuditi priroda svojemu gospodarju ...

Strastno, koprneče dihanje in vroči ognjeni poljubi so motili idilični mir, ki j evladal v tem zatišju in slednjič je utihnilo tudi to ...

Srečna in zadovoljna sta ležala Kamilo in Helena na mehkem mahovju, tesno objeta ... ustna ob ustnih ... — — —

Naenkrat se zaslišijo v ozadju koraki ... tudi moški koraki ... za njimi govorjenje, srečno smehljanje otroka in globok, moški glas ...

Helena se je zdrznila ... oprostila se je Kamilovih rok in pazno napenjala ušesa ...

»Kamilo!« je zašepetala slednjič, planila kvišku in si pričela vzravnavati pomendrano obleko in popravljalj razpletene lase ...

Tudi Kamilo je urno vstal ... otepel si mahovje z obleke ter del čepico na razbeljeno, potno glavo ...

Utrujena in spehana sta si stala nekaj časa nasproti ... Kamilo je bil blede kot zid, dasi mu je curljal

pot na lice ... Helena je bila rudeča kot pomladanska roža ... oba sta čutila silno utrujenost, ki se je polastila celicega elesa ...

Nekaj časa sta si tako stala nasproti ... vprašujoč gledaje drug drugemu v oči ... Naposled pa se je Helena ohrabrila in stopila par korapov naprej ...

Konj, ki je bil privezan za smrekovo deblo tam za klopico, je zarezgetal, ko je zaslišal neznane glasove za seboj ... Helena pa je stopila k njemu in se delala, kot bi ga ravnokar privezovala ...

Kamilo je še vedno stal, kakor priklenjen na svojem mestu ... ter začuden gledal Helenino početje ...

Ona pa se je med tem glasno zasmejala in rekla v največjem začudenju:

»Ah, gospod stotnik, to je pa lepo od vas! ... Tako nenadno in nepričakovano ste nas obiskali ...«

Kamilo je hotel nekaj reči, ona pa ga je samo strogo pogledala in nadaljevala:

»Ah, kar pustite, gospod stotnik ... utrujeni ste od dolge poti in vročine, kar pustite, skrbela bom že jaz za to, da vam konjiček ne uide ... Kar tu sem ga privežem, glejte, vi pa si med tem časom malo odpočijte, potem mi boste povedali, kaj vas je prignalo tako nenadoma k nam! ... Ah, to je pa res dobro, gospod Kamilo, v resnici dobro je to! ...«

Medtem je odvezala konja in pričela ga je urno in razburjeno privezovati k drugemu drevesu ...

Sedaj je Kamilo spoznal njen namen, zasmejal se je sam pri sebi ter se globoko oddahnil ...

Braslovške novice. Ubil se je pri posestniku Sitarju v Podgorju 70letni neznani tuj berač. Padel je po stopnicah v klet in si tam tako poškodoval lobanjo, da je še isti popoldne umrl. — V Sp. Gorčah so zažgali v škodnju posestnice Ane Prislan otroci, ki so se igrali z vžgalicami. Zgorel je škedenj in kozolec posestnice Prislan ter kozolec in žitnica posestnika Rojnika. Domača in pa okoliške požarne brambе so marljivo gasile.

Šmartin pri Slov. Gradcu. »Kam Kac pljune, tam ližete vsi!« Tako je govoril naš nadžupnik Janez Lenart faranom pred volitvo občinskega odbora, dne 18. avgusta t. l., zelen od jeze, da so naši volilci stali kakor skala ter se niso dali premotiti od njegovih slinavcev. V nedeljo pred volitvo pa je na prižnici tarnal in prosil s povzdignjenimi rokami: »Darujte in žrtvujte za popravilo naše farne cerkve, sezite globoko v žep, bodisi pristaš narodne stranke ali kmečke zveze«. Torej, kadar je treba seči globoko v devžek, kadar je treba dati bernjo, kadar je treba prispevati za cerkvena popravila in dober namen, tedaj so tudi naprednjaki dobri in narodna stranka prava, drugače pa so brezverci, druhal, suroveži, podivjane zveri, ubijalci. Golavabuškega komisarja boljši polovici pa svetujemo, če hoče po kom pljuvati, naj pljuva doma po svojih prascih, da ne bo po pristaših naše stranke pljuvala, za to bomo že skrbeli. Gorje vam pismarji in farizeji, hinavci, enaki ste pobeljenim grobom, zunaj lepo beli, znotraj pa polni mrvaških kosti in vsakovrstne gnjilobe. Gorje vam pismarji in farizeji, hinavci, ki dajete od mete, janeža in kumine desetino, opuščate pa, kar je važnejše v postavi — pravico, usmiljenje in vero, pravi Kristus. Allahu ekber, dragi Kara-Mustafa! In saecula saeculorum.

Pišce. Bralno društvo v Piščah priredi v nedeljo 28. avgusta veliko ljudsko veselico, v slavnost 80 letnice Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. s sledečim vspevom: 1. Pozdrav gostov. 2. Slavnostni govor. 3. Petje. Po slavnosti gledališki igri: »Doktor Hribar« in »Dve tašči«. Med odmorom svira godba, nazadnje ples. Ker naš premili vladar praznuje letos 80. leto, kar je zagledal luč sveta in ker že skoro 62 let vlada veliko avstrijsko državo s tako mogočno roko, zato se pričakuje, da se bode slavno občinstvo te slavnosti in veselice tudi iz sosednih krajev v obilnem številu udeležilo in da pokažemo s tem pdanost in ljubezen do milega vladarja.

Iz Podsrede. Napredna mladina, varuj se pijančevanja. Če alkohol še ne bi imel imena, imenoval bi ga jaz »hudič«. Koliko zla je že zakrivil. Ko bi na našem pokopališču odprli grob za grobom in vprašali mrtvece po vrsti: kaj te je tako hitro spravilo v grob? Kolikrat bi čuli žalosten vzdih: pijača, čezmerna pijača! — Če bi se ozrli po naši fari v prejšnja desetletja, bi videli mnogo veleposestev, ki so danes razkosana, v tujih rokah, njih nekdanji lastniki so pa hlapci in njih žene deklet. Mnogo imen bi lahko navedli. Kdo je kriv? Alkohol! Ta prokleta kuga na naših kmetijstvih! Doma je plakala in delala žena, mož je pa v gostilni pil in — zapil posestvo! In naša mladina? Vino in ženske! Polni vinskih duhov se fantje zaradi deklet klofutajo, ko so pa suhi, pa gredo pit zastonj k kaplanu. Delajmo, učimo staro in miado, da je alkohol nesreča človeštva. Nihče vam ne pravi, dragi fantje in dekleta, da ne smete piti vina, a pijte zmerno in ostajajte pametni in trezni!

Dobova. Občina Rigonce je volila nov občinski odbor. Odbor je izvolil pretečeno nedeljo za župana gospoda Blažinča. Upamo, da se je županstvo poverilo dobrim rokam, ker gosp. Blažinča dobro poznamo in bo znal občino zastopati. Zahvaliti pa se je treba tudi prejšnjemu županu g. Ogorevcu, ki je sedaj častno zastopal svoje mesto. Saj je znano, da se je občina Rigonce toplo zavzemala za sedajno želez. postajo, dasi se ji sedaj v hvaležnost slabo vračuje. Živel nov župan! — Tudi občina Veliki Obrež je volila letos nov odbor, a se izvolitev župana zavlačuje radi vloženega rekurza. Občina Ve-

liki Obrež je znana kot vrlo napredna in je upati, da si bo izbrala tudi tacega župana. Ona je prva med občinami, kadar je treba za kako stvar žrtvovati. Za upeljavo brzojava je že privolila 30 K. — Občina Gaborje pa si je letos izvolila za župana g. Vučanjka, ki bo gotovo skušal občino dobro voditi. Tudi ta občina ima smisel za napredek, za kar nam jamči, da je ona prispevala za upeljavo brzojavnega urada. Od drugih občin pa dosedaj še ni bilo čuti o kakem prispevku, a omenimo, da ne bo dolgo, ko se bodo tudi one pridružile omenjenima občinama. Kaj pa Kapele?

Vellčane. Dne 23. avg. je bila ivanjkovska požarna bramba krščena v ognju. Ob 7. uri je med hudo nehiho treščilo v Krampergerjevo viničarijo pri Jeruzalemu, župnije Sv. Miklavž. Čeravno je bilo to za marsikaterega gasilca do eno uro daleč, se je vendar navzlic vode in blata polnim klancem zbralo z nabrežno brizgalno v najkrajšem času 21 mož domače in dva hardeške požarne brambe na torišču ognja. Vsled vztrajnega dela in spretnega vodstva se je posrečilo, da se je obranila lesena hiša, ki bi sicer zgorela do tal in da niso pogorela vrata v klet, kjer je bilo še nekaj polovnjakov vina. Iznosilo se je tudi viničarjevo pohištvo in rešila živina. Zgorela pa je preša, ki jo je strela vžgala, in precej posede v njej. — Pohvalno moramo omeniti gospodično učiteljico od Svetinj, ki je do odhoda gasilcev nalivala vodo.

Brdo-Loke pri Planini. Od klerikalne stranke vloženi priziv proti občinskim volitvam, ki so se vršile dne 17. svečana t. l., je namestnija v Gradcu odklonila. Kedaj bo volitev župana, še ni znano, ker še sedajni župan nekaj špekulira; sicer pa ne bo nič pomagalo nobeno zavijanje. Tudi tukaj se bo spoznalo, da ima laž kratke noge.

Družbe sv. Cirila in Metoda podružnica za Fram in okolico je poslala kot čisti dobiček Ciril in Metodove slavnosti dne 7. avgusta t. l. v Framu 125 K jubilejskega dara in sledeče vstice: »Mlada hčerka poklanja svoji velezaslužni materi skromno darilce k petindvajsetletnemu slavu z željo, da tudi zanaprej čuva in brani tako neustrašeno ljubo našo Slovenijo pred njenimi skritimi in odkritimi sovražniki.«

V Lembahu pri Mariboru smo praznovali cesarjevo osemdesetletnico prav slovesno. Na predvečer je bila vsa vas razsvetljena, zjutraj nas je zbudila vrla vrhovdolska godba, ob osmih se je vršila slavnostna služba božja, a potem je gostil g. župan Julij Robič na mičnem vrtu svoje gostilne vse učence naše šole. Mladina se je ob prijetnih zvokih godbe prav srčno razveseljevala in gotovo nikdar ne bode pozabila tega lepega dne. Zato hvala vsem prijateljem in dobrotnikom malih, najiskrenejša zahvala pa blagemu g. županu Robiču, ki je žrtvoval mnogo truda in blaga v ta vzvišeni namen!

Otvoritev železnice Frediberg-Aspang se bode izvršila na cesarjev god dne 4. oktobra. Včeraj je vozil po tej železnici prvi poskusni vlak. Z novo železnico bo vzhodna Štajerska po krajši poti zvezana z Dunajem.

Živinske cene na Dunaju dne 25. avgusta. Prignanih je bilo na sejem 1.183 glav. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 44—51, izjemoma 53, napol pitani voli 39—42, suhi 35—38, za rejo 37—41 kron; pitane krave 34—39, napol pitane 26—33, suhe 20—25, mlade molzne 33—41, starejše molzne 28—31, breje 30—35 kron; biki 35—44 K. Od zunanjih kupcev so največ kupili Zgornji Štajerci.

Hmeljske cene v Žatcu. Komisijska trgovina za hmelj Henrik Melzer v Žatcu nam brzojavlja: Uspeh obiranja dovoljen. Producenti ponujajo prostovoljno 50 kg po 100—120 K. Kupčija bolj medla.

Tedaj pa se je že pojavil tik pred njo velik, star gospod z dolgo belo brado, poleg njega pa je vesela skakljala desetletna, črnolasa deklica ...

Bila sta to Helenin soprog in njena hčerka Ela. Kamilo je urno planil kvišku, poklonil se pred grajščakom, mu podal roko in izgovoril par kovenčijonalnih fraz ... ki so pač običajne pri takih priložnostih ... Delal se je kolikor mogoče resnega ... govoril je hlastno, v pretrganih stavkih, kot da je še vedno utrujen in upehan od svojega nenadnega prihoda ...

Helena je še vedno sedela na klopici in z vešelim in zadovoljnim obrazom je sledila vsaki besedi, vsaki kretnji stotnika Kamila ...

Mala črnolasa Ela je odskakljala tja med drevje ter se igrala s Kamilovim konjičkom ... Helene ni niti pogledala ... prav nič se ni zmenila za svojo mater ... delala je kot bi ji bila popolnoma tuja ...

»Toraj ostanete do večera pri nas?« je dejal slednjič Helenin soprog Kamilo in njegove besede so bile izgovorjene z resnim, dostojanstvenim glasom ...

»Seveda, seveda, gospod stotnik,« je odgovorila mesto njega Helena ter planila kvišku ... »Saj nam niti ni povedal, čemu je prišel ... Ravno sva se vsedla tu na klopico, pa si prišel ti ...«

»Toraj dobro!« je rekel nato grajščak. »Pa pojdimo domov!«

Poklical je Elo, ki je takoj pritekla k njemu ter počasnih korakov odhajal z njo proti gradu ...

Kamilo je odvezal konja in sledil s Heleno za njima ... — —

Dalje sledi.)

Druge slov. dežele.

Hribar podžupan ljubljanski? Glede Hribarja se čuje iz sicer dobro poučenega vira: Hribar se pusti še to pot voliti županom. Da pa ne spravi občinskega sveta v nevarnost razpusta, ker bi, ako bi Hribar prevzel izvolitev, vlada to smatrala kot demonstracijo, se bo takoj po izvolitvi zahvalil ter odklonil novo izvolitev. Na to bo izvoljen za župana dosedanj podžupan dr. Tavčar, a na njegovo mesto pa Hribar. Torej ne dr. Triller, kot smo po prvih vesteh zadnjič poročali. Dalje se iz drugega vira čuje, da opozicija, nastala vsled oddaje mizarskih del pri zgradbi nove obrtne šole, opusti vsakršno kršenje vzajemnosti ter da bo ves občinski svet soglasno volil najprvo Hribarja, po njegovi odklonitvi pa dr. Tavčarja županom in Hribarja podžupanom ljubljanskim. Obe te vesti bležimo še z rezervno.

80 tržaških detektivov v Ljubljani? Iz Ljubljane se nam piše: Da se potlači »revolucija« v Ljubljani, so ljubljansko posadko vojaštva, orožništva ter policije ojačili še z 80 tržaškimi detektivi. Imajo po 4 K dnevne doklade in — kar glavno — celih 24 ur prostega časa na dan. Vseh 80 detektivov doslej niti seme tega ni zasačilo, zaradi česar so jih poslali v Ljubljano. Kljub temu, da zapravi vsak teh »varuhov« več kot svojo dnevno doklado po gostinah in kavarnah, jih vendar ljubljanski gostilničarji in kavarnerji niso nič posebno veselili. Vsakdanji gostje sumijo namreč v vsakem neznancu vladnega detektiva. Posebno hude čase imajo gostilniški in kavarnerjski politiki. Pa jih znajo imeti še hujše, če ne rabijo skrajne previdnosti, kajti sedaj imajo v Ljubljani tudi stene ušesa. Previdnosti pa je treba tudi na ulici, kjer je poleg tržaških tudi polno domačih »spremljevalcev«. Sicer pa je v Ljubljani popolen mir.

»Narodna delavska organizacija« popolnoma razpuščena. Kakor gotova znamenja kažejo, razne od nas le kot govorice registrirane vesti niso brez vsake realne podlage. Po teh znakih hoče vlada rešiti jugoslovansko vprašanje tako, da zaduši v slovenskem narodu vsak pojav svobodnega narodnega gibanja. In to vse sistematično, korak za korakom. Najpreje je razpustila ljubljansko Narodno delavsko organizacijo. Sedaj pa se pripravlja, da razpusti tudi Narodno delavsko organizacijo v Trstu. Glavno vodstvo je o tej nakani najbrže v toliko obveščeno, da se vlada ne bode mogla diviti nad vspehi presečenja kot se je to zgodilo v Ljubljani. Vlada hoče s to persekucijo prisiliti vse narodno delavstvo k vstopu v krščansko-socijalno zvezo. Na socijalno-demokratsko organizacijo pa se namerava vplivati v tem smislu, da spremeni svoj naslov v toliko, da izpusti označbo: »Jugoslovanska«. Ako bi vodstvo tega ne hotelo storiti, se tudi ta organizacija razpusti. — Prva vest glede polnega razpusta N. D. O. se nam po tem, kar se je res zgodilo, ne zdi tako neverjetna. Toda da bi imela vlada pred Jugoslavanmi že tak strah, da bi organizacija, kot je socijalistična demokracija, ki je, če bi tudi sama opetovano ne naglašala, res mednarodnega značaja, morala spremeniti še tisti že itak redkokdaj uporabljeni pridevek »jugoslovanska«, tega pri najbolji volji ne moremo verjeti. Mogoče seveda je pri naši vladi vse, kar je tudi sicer nemogoče.

Razpust N. D. O. v Ljubljani in klerikalci. Poroča se, da so razpust N. D. O. provzročili klerikalci. Že dolgo jim je bila vajeniška organizacija trn v peti. Imela je čez 300 članov, klerikalnih vajencev pa je bilo vedno manj. Sedaj jih imajo baje nekaj čez 30.

I. slovensko društvo perotničarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Ljubljani ima v nedeljo, dne 28. avgusta ob 10. dopoldne v hotelu »Ilirija« svoj redni občni zbor. Ker bi bilo delovanje tega društva ravno v tem času velike draginje velikega pomena, želimo, da se tega občnega zbora ne udeleže le člani, temveč vsi prijatelji društva.

Reški Slovenci nameravajo dne 11. septembra t. l. prirediti poseben vlak v Ilirsko Bistrico. »Sokol« v Ilirski Bistrici priredi namreč dne 11. septembra veselico z javno telovadbo v večjem obsegu.

Lloydovega kapitana aretirali. V Trstu so aretirali 36letnega Lloydovega kapitana Josipa Zottija, ker je kot blagajnik jubilejskega zaklada kapitanov avstrijskega Lloyd, poveril 30.000 kron. Priznal je, da je vsoto polagoma iz banke vzel ter za se porabil.

»Čehovinova stoletnica.« Danes 26. t. m. bo sto let, kar se je rodil v Gor. Branici na Goriškem slovenski junak Andrej Čehovin, ki se je v vojnah leta 1848. in 1849. povselp po svoji izredni hrabrosti od vojaka prostaka do topničarskega stotnika in barona. Nadučitelj Leban je že sredi maja uradnim potom prosil naučno ministerstvo za subvencijo, da bi izdal knjigo v tem oziru. Kakor čujemo, je kranjski dežel. šolski svet predlagal naučnemu ministerstvu, naj kupi 200 iztiskov. Toda do danes ni še rešitve.

Električna železnica Matulje-Voloska v slovenskih rokah. Vsled konkurza tvrdke »Rivieragesellschaft« je prišla uprava električne železnice Matulje-Voloska-Opatija v roke češke družbe »Securitas«. Predsednik upravnega odbora je državni poslanec inženir Smrček. S tem je ta železnica po srečnem naključju prešla v slovanske roke.

Poročil se je včeraj dne 25. avgusta prof. dr. K. Ozvald iz Gorice, naš štajerski rojak iz Središča, z gospico Hanico Čelisnik iz Straje vesi v Ziljski dolini. Običajnih obvestil sta se poročenca odkupila v prid narodno-kulturnim ustanovitvam.

Kako zvita je vendar ta ženska — si je mislil sam pri sebi — jaz bi ne prišel nikdar na tako idejo ... S kako neprisiljeno rafiniranostjo ti izpelje svoj načrt! ...

Vse je zavrelo v njem, planil bi k nji in ji poljubljale roke ...

Naenkrat se je zavedel ... doslej se mu je zdelo vse kakor sanje ... Sedaj pa je videl naenkrat vse jasno pred seboj ... In prišel je do spoznanja, da mora prevzeti takoj tudi on isto ulogo, kakor Helena ... Delati se mora kot da je v resnici ravnokar prišel ...

»Toda, milostiva!« je dejal, »vi ste v resnici pre-prijazni ...«

Govoril je kolikor mogoče glasno, da je odmeval glas daleč naokrog ...

»No, vidite, gospod stotnik!« je pričela zopet ona in njen glas je donel tako naivno in prisrčno, »gotova sem! Sedaj pa se vsediva tamkaj na klopico in povedali mi boste, kaj je novega v mestu ... Tako sama sem tu na deželi in dolgočasim se, gospod stotnik, tako silno se dolgočasim ... Moj soprog je ves dan od doma in tako sem vedno sama doma ...«

Že sta sedela na klopici ... popolnoma dostojno seveda, kakor se spodobi za gospo grajščakinjo in njenega prijatelja, gospoda stotnika Odenberga ...

Kamilo si je pogladil čelo in dejal:

»Novega naj vam kaj povem, milostiva? Saj radi tega sem prišel pravzaprav k vam ... nekaj povsem novega imam povedati ... neko prošnjo namreč ...«

»Tako ...?!« je zategnila Helena ter gledala s vprašujočimi očmi v Kamila ...

Velik ogenj na mengeškem polju. Raz ljubljanski grad se je sinoči videl velik požar sredi Mengeškega polja in sicer v sredi med Trzinom in Domžalami.

Logaška afeta zastrupljenja pred poroto. Dne 30. t. m. se prične razprava o znani logaški aferi poskusa zastrupljenja: slučaj Hladnik. Na zatožno klop prideta Hladnik in njegova žena. Njega bo zagovarjal dr. Vladimir Ravnikar kot ex offio zagovornik, ženo pa dr. Švigelj. Obtožnica obsega baje blizu 10 strani, pri čemer je 90, ki pa ne bodo vse zaslišane. Razprava bo trajala 3—4 dni.

Strašna nesreča pod tramvajem v Pulju. V torek opoldne se je dogodila na črti električnega tramvaja Arena-via Carducci v Pulju grozna nesreča. Ravno ko je vozil z vso silo tramvajski voz št. 11 po imenovani črti proti trgu Carli, mu pridrvi iz sosednje ulice nasproti ročni voziček, na katerem sta dečka - brata: desetletni Paskval in trinpolletni Remigij Dvorničič vozila neko perilo. — Fantiča sta se hotela v zadnjem momentu ogniti tramvaju ali k nesreči jima je prišel nasproti velik ekspedicijski voz trdnice Exner in zastavil dečka, katera je v istem hipu tramvaj vrgel in sicer Remigija pod tramvajski, Paskvalija pa pod Exnerjev voz. — Vozovi so se seveda takoj vstavili in na vpitje so prihiteli ljudje ter dvignili krvava in polomljena dečka izpod koles. Remigija, ki je bil ves zmečkan, so takoj odpeljali v deželno bolnišnico, ali umrl je že med potoma, Paskvalija so pa najpoprej za silo obvezali v bližnji lekarni ter ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo in zdravniki prav nič ne upajo, da bi ga rešili. — Ko so prihiteli o zgodivši se nesreči obveščeni starši Dvorničič — ki imajo gostilno „Cucagna“ v ulici S. Martius — k mrtvem, odnosno napol mrtvem sinčku, se je nudi navzočim pretresljiv prizor. — Ubogo mater so morali siloma odtrgati od mrtvega deteta. Uvedena je sodna preiskava, ki ima dognati pravi vzrok te grozne nesreče. — Sprevodnik tramvaja Evgen Flega je bil takoj aretiran in dan na razpolago preiskovalnemu sodniku.

Klerikalni panama na Koroškem. Klerikalna centralna blagajna poljedelskih zadrug na Koroškem — katere podpredsednik je znani koroški klerikalec msgr. Podgorc — je posodila bankrotni klerikalni firmi Palese in Kayser okoli dva milijona krona ter jih intabulirala na zadnjem mestu. Ta lahkomišelna in naravnost pogubna spekulacija še ni zadoščala. Koroška centralna blagajna si je izposodila od nižjeavstrijske zadruge centralne blagajne na Dunaju večje svote denarja, katerega pa seveda ni vrnila. Vsled tega je omenjena nižjeavstrijska centralna blagajna vložila menično tožbo radi 111.832 K 78 v in sicer zoper: 1. klerikalno centralno blagajno poljedelskih zadrug na Koroškem; 2. benediktinski olivetanski samostan; 3. društvo sv. Jožefa in 4. knezoškofa dr. Josipa Kahna. Kakor se iz te tožbe vidi, so jako zamotane denarne operacije klerikalnih denarnih zavodov. O tem priča dejstvo, da se toži tudi društvo sv. Jožefa, ki je najbrže omenjeno menico žiriralo. Društvo sv. Jožefa je pa tudi dolžno centralni blagajni poljedelskih zadrug na Koroškem. To vse nekako spominja na takozvano »Wechselreiterei«. Vse te mahinacije pa vzbujajo med člani centralne blagajne misel, da je njihov denar v nevarnosti. Vsled tega že zahtevajo v večjih krajih kmetje svoj denar nazaj. Ni izključeno, da se začne v nekaterih dneh velik run na to centralno blagajno. Kakor poročajo iz Zgornje Bele, je tam več vlagateljev odpovedalo svoje vloge tamošnji klerikalni posojilnici, toda jih niso dobili izplačane. Klerikalna posojilnica v Lipju v dravski dolini je menda odpovedala centrali 20.000 kron. Dobila je pa odgovor, da bo imela morda čez dva meseca na razpolago 2000 K. Tako se godi v klerikalni gospodarski organizaciji koroški, kjer se ni gledalo na to, da se je denar nalagal in izposojeval produktivno, v gospodarske svrhe — temveč kjer je bil glavni namen vseh denarnih operacij, podpreti razna dvomljiva klerikalna politična podjetja. In to se zdaj bridko maščuje. Koroški in kranjski klerikalci so izvalili par koroških klerikalnih denarnih zadrug iz celjske »Zadružne zveze« ter jih priklopili koroški centralni zadružni blagajni. S tem so izkazali koroškemu kmetu tako veliko uslugo, da bo najbrže prišel naposled še ob ves svoj denar. Da v koroški centralni zadružni blagajni zelo smrdi, priča že to, da msgr. Weiss, predsednik te blagajne ni šel iz zdravstvenih ozirov samo na dopust, temveč je odpovedal in izpraznil svoje dosedanje stanovanje. Najbrže so mu postala tla prevročja. Kdo bo pa imel dobiček od te nepremišljene klerikalne gospodarske politike? Naši narodni nasprotniki. Že zdaj se vesele razni nemško - nacijski listi teh polomov, ker so prepričani, da bodo ti zapeljani kmetje šli rajše z izdajalsko »Stajerčevo« stranko, nego pa z dr. Brejcem ali msgr. Podgorcem, ki hočeta koroškega kmeta napraviti za ponižnega slugo nemške klerikalne politike na Koroškem. Kje so torej grobokopi slovenskega naroda na Koroškem? »S. N.«

Dnevna kronika.

Za razstavo „Medulica“ v Zagrebu, ki je od 1. do 31. oktobra t. l. in za katero je oglašeno znatno število umotvorov, poteče rok za prijave s 1. septembrom. Vsi umetniki, ki še niso poslali izpolnjenih prijavnic, naj to nemudoma store. Poslati je prijavnice na naslov A. Milčinovič, Zagreb, Kačićeva 11.

Jugoslavanski zionistovski kongres se je vršil v Sarajevu in je sklenil, da se prihodnji kongres skliče leta 1911., in sicer ali v Zagrebu ali Beogradu. Povodom tega kongresa so v Sarajevu ustanovili židovsko dekliško društvo in židovsko telovadno društvo.

Bolgarski car v Bosni. Bolgarski car Ferdinand je včeraj jutraj prisostvoval maši v frančiškanski cerkvi v Sarajevu. Nato se je v avtomobilu vozil po mestu ter si ogledal vse znamenitosti, kakor mestno hišo, Begovo džamijo, deželni muzej, umetno obrtno šolo itd. Ob 1. popoldne se je s posebnim dvornim vlakom odpeljal proti Bosanskemu Brodu.

Italijanski kraljevski par ostane na Cetinju. Kralj Viktor Emanuel in kraljica Jelena še ostaneta na Cetinju do konca jubilejnih svečanosti in sicer na izrečno željo kraljice Jelene, ki že 10 let ni bila doma.

Dobava železniških pragov. Avstrijsko železniško ministerstvo je razpisalo dobavo železniških pragov. Ta dobava ni tako velika, kakor prejšnja leta.

Obrambni vestnik.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. nadučitelj Vendramin iz Dutovelj 80 K, katere se je nabralo v veseli družbi čislane, naprednega in zavednega starejšinstva in druge z njim simpatizirajoče inteligence v Kojkem ob 80 letni jubilejni slavnosti cesarjevi. Hvala!

Moška podružnica šentjakobsko-trnovska v Ljubljani pospešuje prav požrtvovalno družbo sv. Cirila in Metoda. Prevzela je v oskrbo vse nabiralnike svojega okoliša, sklenila pa je tudi, razpečavati družbeno jubilejno knjigo „Pogled na prvo četrtstoletje družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Teh knjig ima družba v zalogi še več tisoč in želimo, da se prav kmalu razpečajo, da se povrnejo družbi stroški in da se slovensko občinstvo bolj in bolj seznani s plemenitim delom naše šolske družbe. Priporočamo obenem razpečevanje družbenih jubilejnih razglednic, ki se dobe v njeni pisarni po znižani ceni in jih je še več tisoč. Prosimo vse C. M. podružnice!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

KOLERA NA DUNAJU.

Dunaj, 26. avgusta. Zdravstveni oddelek ministerstva za notranje zadeve je po preiskavi dejstev od umrle Magdalene Held in zbolele Tereze Hofmann izdal sledeči komunikat: »Bakteriološka preiskava, katero je izvršilo več vseučilišnih profesorjev, je dognala, da gre v obeh slučajih bolezni za azijsko kolero. Izdane so vse potrebne varnostne odredbe.

Dunaj, 26. avgusta. Glede načina, kako ste se obe na kolero zboleli ženski nalezli te kuge, obstoji dvoje možnosti: Held je pri vožnji na Dunaj izstopila v Budimpešti, Hofmann je pa došla iz Požuna. Mogoče je, da se nahajata kje na Ogerskem kako gnezdo kolere, ki je oblastim neznano in iz katerega ste obe ženski prenesli kolero na Dunaj. Mogoče pa je tudi kolero prenesel na nju mornar Pölz, s katerim ste občevali; vendar pa se še pri tudi bolnem Pölzu ni moglo konstatirati kolere.

MORAVSKI NAPREDNJAKI ZA HRIBARJA.

Brno, 26. avgusta. Moravski naprednjaki, pristaši dr. Sfranskega, pripravljajo protest českih mest na Moravskem proti nepotrditvi Hribarjevi. — Pripravljala posvetovanja za to akcijo so se že vršila. —

KUGA V ODESI.

Odesa, 26. avgusta. Zadnje štiri dni se je pojavilo tukaj 12 slučajev bolezni, ki je sumljivo podobna kugi.

POŽARJI V SEVENI AMERIKI.

Missoula (Washington), 26. avgusta. Tu so zaprli tri može, ki so osumljeni, da so oni zažgali gozdove. Več jih bodo še aretirali. Število žrtev vsled tega požarja cenijo sedaj že uradno veliko nad 300.

MINISTER UMRL.

Buenos Aires, 26. avgusta. Umrl je argentinski minister za notranje zadeve, Galvez.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 26. avgusta. Ministerstvo računa že danes na veliko večino pri bodočih državnoborskih volitvah, ki se vrše 28. avg.

Pariz, 26. avgusta. »Agence Havas« poroča iz Lizbone, da je vlada ukrenila resne varnostne odredbe za slučaj, da bi konservativci zares poskusili na ljubo bivšemu Frankotovemu režimu kako vstajo. Vojska na suhem in na vodi je pripravljena, cenzura je zelo stroga.

GENERALNA STAVKA V BILBAU.

Bilbao, 26. avgusta. Kakor se s privatne strani poroča, se misli tu v pondeljek proglasiti generalna stavka.

VIHAR PORUŠIL MESTO.

Rim, 26. avgusta. Silovit vihar je porušil mesto Canelli v pokrajini Pijemont. Mnogo ljudi je ubitih in ranjenih.

ZRAKOPLOVI PRI FRANCOSKIH MANEVRIH.

Pariz, 26. avgusta. Kakor poročajo iz Toula, se je sinoči udeležil aeroplan ponočne vojaške vaje.

Pariz, 26. avgusta. »Journal« poroča, da se bodo udeležili letošnjih velikih vojaških vaj 4 vodljivi zrakoplovi in pa aeroplani. S posebnimi znamenji se jih bode dalo spoznati, od katere čete so.

POLITIČNI POLOŽAJ NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 26. avgusta. Razširjeno je mnenje, da se bode ban udeležil plenarne konference hrvaško-srbske koalicije in bode v njej razložil svoje stališče. V tej seji se bode tudi govorilo o programu bodoče hrvaške narodne stranke.

Tržne cene.

Dunaj, 25. avg. Z ozirom na poročila iz inozemstva je bilo danes razpoloženje za krušno zrnje mirnejše. Ječmen je ostal trden, isto oves, koruza je poskočila za 10 vin. Večjega prometa ni bilo.

Budimpešta, 25. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'82, pšenica za april K 10'09, rž za oktober K 7'36, oves za oktober K 7'72, koruza za avgust K —, koruza za maj K 5'74. Pšenice se zmerno ponuja in dobro kupuje, tendenca mirna, promet 35 tisoč met. stotov, pšenica v efektivni smpatje za 5 vin. cenejša, ostalo mirno, termini trdni. Vreme lepo.

Trst, 25. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41 1/2 do K 42 1/4 za dobavo K 33 3/4 do K 34 5/8. Tendenca stalna.

Praga, 25. avg. Sladkor. Sarovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 27'05. Tendenca: mirna, vreme hladno.

Budimpešta, 25. avg. Svinjski sejm Ogrske stare težke 143—144, mlade težke 148—150, mlade srednje 150—152, mlade lahke 154—158 v kilogram. Zaloga 36.782 komadov.

Budimpešta, 25. avg. Mast. Svinjska mast 170—, namizna slanina 141—.

Sprejemem takoj

učenca

z dobro šolsko izobrazbo in iz dobre poštene hiše. — Leopold Rainhofen, Rajhenburg ob Savi. 493 8-2

Prva južnoštajerska kamnoseška družba

izjavlja, da je njen dosedANJI poslovodja **Anton Serdoč** odpuščen iz službe in da nima več pravice kakega dela prevzeti in denar za izvršena dela pobrati.

Celje, 22. avgusta 1910.

491 3-3

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-51